

Откъс от “Среднощната библиотека” - Мат Хейг

Любов и болка

- Мразя този... процес – оплака се Нора на госпожа Елм с истинско негодувание в гласа. – Искам да СПРЕ!
 - Тихо, ако обичаш – каза госпожа Елм с бял кон в ръка, съсредоточавайки се върху хода си. – Това е библиотека.
 - Ние сме единствените двама души тук.
 - Не е там работата. Пак си е библиотека. Ако се намираш в катедрала, пазиш тишина, защото си в катедрала, не защото там има други хора. С библиотеката е същото.
 - Добре – каза Нора по-тихо. – Това не ми харесва. Искам да спре. Искам да отменя членството си в библиотеката. Бих искала да предам читателската си карта.
 - Ти си читателската карта.
- Нора се върна към първоначалното си настояване:
- Искам това да спре.
 - Не, не искаш.
 - Да, искам.
 - Тогава защо си още тук?
 - Защото нямам избор.
 - Повярвай ми, Нора. Ако наистина не искаше да бъдеш тук, нямаше да бъдеш. Казах ти го още в началото.
 - Не ми харесва.
 - Защо?
 - Защото е твърде болезнено?
 - Защо е болезнено?

– Защото е истинско. В един живот брат ми е мъртъв.

Библиотекарката отново придоби строго изражение.

– А в един живот – един от неговите животи – ти си мъртва. Това ще бъде ли болезнено за него?

– Съмнявам се. В последно време не иска да има нищо общо с мен. Има си собствен живот и обвинява мен, че този живот е непълноценен.

– Значи тук проблемът е само с брат ти?

– Не. Проблемът е с всичко. Сякаш е невъзможно да живея, без да наранявам хората.

– Така изглежда, защото наистина е невъзможно.

– Тогава защо изобщо да живеем?

– Ами, честно казано, умирането също наранява хората. Е, какъв живот искаш да избереш сега?

– Не искам.

– Какво?

– Не искам друга книга. Не искам друг живот.

Лицето на госпожа Елм пребледня, както преди толкова много години, когато ѝ се обади за бащата на Нора.

Нора почувства треперене под краката си. Леко земетресение. Двете с госпожа Елм се хванаха за лавиците, докато на пода падаха книги. Лампите потрепнаха, а после съвсем угаснаха. Шахматната дъска и масата се наклониха.

– О, не – каза госпожа Елм. – Не отново.

– Какво става?

– Знаеш какво става. Цялото това място съществува заради теб. Ти си източникът на енергия. Когато настъпи сериозно смущение в този източник на енергия, библиотеката е застрашена. Вината е в теб, Нора. Ти се предаваш във възможно най-лошия момент. Не можеш да се

откажеш, Нора. Имаш още неща, които да предложиш. Още шансове, от които да се възползваш. Съществуват толкова много твои версии. Спомни си как се чувстваше след бялата мечка. Спомни си колко силно копнееше за живота.

Бялата мечка.

Бялата мечка.

– Дори тези лоши преживявания служат за определена цел, нима не виждаш?

Виждаше. Съжаленията, с които бе живяла през по-голямата част от живота си, бяха напразни.

– Да.

Лекото земетресение затихна.

Но книгите бяха разпилени навсякъде, по целия под.

Лампите отново бяха светнали, но още потрепваха.

– Съжалявам – каза Нора. Понечи да опита да вдигне книгите и да ги върне на място.

– Не – изсъска госпожа Елм. – Не ги пипай. Остави ги голу.

– Съжалявам.

– И стига си повтаряла „съжалявам“. Сега можеш да ми помогнеш с това. По-безопасно е.

Нора ѝ помогна да вдигне шахматните фигури и да подреди дъската за нова игра, като върна и масата на мястото ѝ.

– Ами всички книги на пода? Просто ще ги оставим ли?

– Защо ти пука? Мислех, че искаш да изчезнат напълно?

Госпожа Елм можеше като нищо да е само механизъм, съществуващ за да опрости заплетената сложност на квантовата вселена; точно сега обаче – седнала между полупразните лавици за книги близо до подредената си за нова игра шахматна дъска -изглеждаше тъжна и мъдра, с безкрайно човешка същност.

– Нямах намерение да бъда толкова рязка – успя да каже накрая.

– Няма нищо.

– Помня, че когато започнахме да играем шах в училищната библиотека, ти веднага губеше най-добрите си фигури – каза тя. – Просто почти веднага изкарваше на преден план царицата или топовете и край с тях. А после се държеше сякаш играта е изгубена, защото ти бяха останали само пешки и един-два коня.

– Защо споменавате това сега?

Госпожа Елм забеляза една измъкнала се нишка на дългата си плетена жилетка и я пхна в ръкава си, после размисли и отново я остави да виси.

– Нужно е да осъзнаеш нещо, ако изобщо смяташ да успееш в шаха – каза тя, сякаш Нора нямаше нищо по-важно, за което да мисли. – И това, което трябва да осъзнаеш, е следното: играта никога не е приключила, докато не свърши. Не е приключила, ако върху дъската има дори още само една-единствена пешка. Ако едната страна е останала с една пешка и един цар, а другата още има всичките си фигури, все още има игра. И дори и да си пешка – може би всички сме такива, – тогава е добре да помниш, че пешката е най-магичната от всички фигури. Може да изглежда малка и обикновена, но не е. Защото пешката никога не е просто пешка. Тя е царица в очакване. Трябва само да намериш начин да продължиш да се движиш напред. Квадратче след квадратче. И може да стигнеш до другата страна и да отключиш всевъзможни видове сила.

Нора се взря в книгите наоколо:

– Значи казвате, че имам само пешки, с които да играя?

– Казвам, че нещото, което изглежда най-обикновено, може в крайна сметка да се окаже това, което ще те отведе до победата. Трябва да не спираш да се движиш. Като онзи ген в реката. Спомняш ли си?

Разбира се, че си спомняше...